

ЎЗБЕКISTONDA BANK XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISH ZARURATI

A.A. Xodjayev

XAB Trastbank Samarqand bank xizmatlari
boshqarmasi Boshqaruvchi o'rinbosari

Ўzbekistonda bank xizmatlarini raqamlashtirish mamlakatimiz bank tizimini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Ushbu jarayon doirasida banklar mijozlarga yanada kengroq xizmatlar ko'rsatish, operatsion samaradorlikni oshirish va xarajatlarni kamaytirish imkonini beruvchi yangi raqamli texnologiyalarni faol joriy etmoqda.

Ўzbekistonda bank xizmatlarini raqamlashtirish zarurati quyidagi omillar bilan bog'liq:

- Aholi o'rtasida raqamli texnologiyalarning ommabopligi. Ўzbekistonda raqamli texnologiyalar, jumladan, aholi o'rtasida ommaviyligi oshgani kuzatilmoqda. Bu Internet, mobil qurilmalar va boshqa raqamli texnologiyalarning rivojlanishi bilan bog'liq.

- mijozlarning bank xizmatlariga bo'lgan talablarini oshirish. Zamonaviy banklar mijozlari bank xizmatlarini o'zlari uchun qulay vaqtda va joyda olish imkoniyatiga ega bo'lishlarini kutishadi. Raqamli texnologiyalar banklarga mijozlarga qulayroq va qulayroq xizmatlarni taqdim etish imkonini beradi.

- Bank xizmatlari bozoridagi raqobat. Ўzbekistonda bank xizmatlari bozorida raqobat kuchaymoqda. Raqobatbardoshlikni saqlab qolish uchun banklar mijozlarga kengroq xizmatlar va arzon narxlarni taqdim etish imkonini beradigan yangi raqamli texnologiyalarni o'zlashtirishlari kerak.

Ўzbekistonda bank xizmatlarini raqamlashtirish bir qator afzalliklarga ega, jumladan:

- Mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirish. Raqamli texnologiyalar banklarga mijozlarga qulayroq va qulayroq xizmatlarni taqdim etish imkonini beradi. Masalan, mijozlar istalgan vaqtda va istalgan joyda mobil ilova yoki onlayn-banking yordamida bank operatsiyalarini amalga oshirishlari mumkin.

- banklar faoliyati samaradorligini oshirish. Raqamli texnologiyalar banklarga ko'plab jarayonlarni avtomatlashtirish imkonini beradi, bu esa xarajatlarni kamaytirish va operatsion samaradorlikni oshirishga olib keladi.

- banklarning geografik mavjudligini kengaytirish. Raqamli texnologiyalar banklarga chekka hududlardagi mijozlarga xizmat ko'rsatish imkonini beradi, bu esa ularning mavjudligi geografiyasini kengaytiradi.

O'zbekistonda bank xizmatlarini raqamlashtirish banklarga mijozlarga xizmat ko'rsatish sifati, operatsion samaradorlik va raqobatbardoshligini oshirish imkonini beruvchi muhim qadamdir.

Mijozlar uchun bank xizmatlarini raqamlashtirishning afzalliklari

Bank xizmatlarini raqamlashtirish mijozlar uchun bir qator afzalliklarga ega, jumladan:

- Qulaylik va foydalanish imkoniyati. Mijozlar mobil ilova yoki onlayn-banking yordamida istalgan vaqtda va istalgan joyda bank xizmatlarini olishlari mumkin.
- Vaqt va pulni tejash. Mijozlar bankka bormasdan turib, mustaqil ravishda bank operatsiyalarini amalga oshirishlari mumkin. Bu ularning vaqtini va pulini tejaydi.
- Ko'proq imkoniyatlar. Raqamli texnologiyalar banklarga mijozlarga onlayn kreditlash, onlayn investitsiya va boshqalar kabi kengroq xizmatlarni taqdim etish imkonini beradi.

Bank xizmatlarini raqamlashtirish mijozlarga qanday foyda keltirishi mumkinligiga aniq misollar keltiramiz:

- Mijozlar mobil ilova yoki onlayn-banking yordamida istalgan vaqtda, istalgan joyda hisob-kitoblarni to'lashi, pul o'tkazishi va boshqa bank operatsiyalarini amalga oshirishi mumkin. Bu ularga vaqt va pulni tejash, shuningdek, bankdan uzoqda bank xizmatlaridan foydalanish imkonini beradi.
- Mijozlar mobil ilova yoki onlayn-banking yordamida real vaqt rejimida o'z hisoblari va kreditlari haqidagi ma'lumotlarni olishlari mumkin. Bu ularga o'z mablag'larini nazorat qilish va oqilona qarorlar qabul qilish imkonini beradi.
- Mijozlar mobil ilova yoki onlayn-banking yordamida banklardan maxsus taklif va chegirmalarni olishlari mumkin. Bu ularga pulni tejash imkonini beradi.

Bank xizmatlarini raqamlashtirishning banklar uchun afzalliklari

Bank xizmatlarini raqamlashtirish banklar uchun qator afzalliklarga ega, jumladan:

- Mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirish. Banklar raqamli texnologiyalardan foydalangan holda mijozlarga qulayroq va qulayroq xizmatlarni taqdim etishlari mumkin.
- Operatsion samaradorligini oshirish. Banklar raqamli texnologiyalardan foydalangan holda ko'plab jarayonlarni avtomatlashtirishi mumkin, bu esa xarajatlarni kamaytirish va operatsion samaradorlikni oshirishga olib keladi.
- geografik mavjudligini kengaytirish. Banklar chekka hududlardagi mijozlarga raqamli texnologiyalardan foydalangan holda xizmat ko'rsatishi mumkin.

• Yangi mijozlarni jalb qilish. Mijozlar banklardan raqamli xizmatlarni taqdim etishlarini kutishadi, shuning uchun raqamlashtirish banklarga yangi mijozlarni jalb qilish imkonini beradi.

Bank xizmatlarini raqamlashtirish banklar uchun qanday foydali bo'lishi mumkinligiga aniq misollar keltiramiz:

• Banklar raqamli texnologiyalardan foydalangan holda mijozlar sonini oshirishi mumkin. Chunki mijozlar istalgan vaqtda va istalgan joyda mobil ilova yoki onlayn-banking yordamida bank xizmatlarini olishlari mumkin.

• Banklar raqamli texnologiyalardan foydalangan holda xarajatlarni kamaytirishi mumkin. Buning sababi, raqamli texnologiyalar ilgari qo'lda bajarilgan ko'plab jarayonlarni avtomatlashtirishga imkon beradi.

• Banklar raqamli texnologiyalar yordamida o'zlarining geografik mavjudligini kengaytirishlari mumkin. Buning sababi, raqamli texnologiyalar banklarga chekka hududlardagi mijozlarga xizmat ko'rsatish imkonini beradi.

Bank xizmatlarini raqamlashtirish banklarga mijozlarga xizmat ko'rsatish sifati, operatsion samaradorlik va rentabellikni oshirish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Вахрушев, Д. С., Парфенова, Л. Б., & Шалаева, Д. Е. (2023). Маркетинговые коммуникации в коммерческом банке в условиях цифровизации. НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ И ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ, 122.
2. Кизим, А. А., Поддубная, М. Н., & Стоянова, В. Ю. (2019). Маркетинговые предпочтения в реализации банковского продукта в условиях цифровизации. Наука и образование: хозяйство и экономика; предпринимательство; право и управление, (7), 27-31.
3. Shodiev, J., & Zarina, R. (2024). DIGITAL ECONOMY AS A FACTOR OF TRANSFORMATION OF ECONOMIC SYSTEMS. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(1), 162-166.
4. Hamzaevich, S. J., Jubatirovna, X. S., Jumakulovich, E. N., Shodievich, S. H., & Rozikovna, R. M. (2024). ILMIY TADQIQOTLARDA OLINGAN MA'LUMOTLARNI PEARSON MEZONI BO 'YICHA TAHLIL QILISH. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(1), 82-86.
5. Шодиевич, Ш. Х., Эрматов, Н. Ж., Расулова, М. Р., Шодиев, Ж. Х., & Хожаназарова, С. Ж. (2023). MICROSOFT EXCEL ЭЛЕКТРОН ЖАДВАЛИДАН ФОЙДАЛАНИБ ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ НАТИЖАЛАРИНИ СТАТИСТИК ҲИСОБЛАШ. INTERNATIONAL

- JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 1(4), 67-75.
6. Шодиев, Ж. Х., & Алиева, С. С. (2023). Источники финансирования инвестиционной деятельности со стороны государства. Ta'lim va rivojlanish tahlili onlayn ilmiy jurnali, 3(2), 294-297.
 7. Shodiyev, J., & SEYRANOVNA, A. (2023). SOURCES OF FINANCING OF INVESTMENT ACTIVITIES FROM THE STATE. Analytical Journal of Education and Development.
 8. Erkinovich, S. G. O. (2023). Banklarni raqamli transformatsiya qilish zarurati. Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari, 1(1), 52-56.
 9. Kuziyeva, N. R., & Oymatova, G. M. (2023, May). USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN TAX ADMINISTRATION OF WORLD COUNTRIES. In INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES WITH HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS (Vol. 1, No. 05.05, pp. 146-151).
 10. Qilichov, S., & Bababekov, O. (2024). BANK TIZIMINI ISLOH QILISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA RAQAMLI EKOTIZIM. Modern Science and Research, 3(1), 1-4.